

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для музичних керівників закладів дошкільної освіти

(особливості використання музичного репертуару під час різних видів музичної діяльності в закладах дошкільної освіти)

У «Національній доктрині розвитку освіти в Україні у ХХІ столітті», Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» чітко окреслені підходи до оновлення засад та змісту освіти з тим, щоб наша освіта у недалекому майбутньому змогла інтегруватися у світовий простір та повномірно забезпечувати реалізацію в освітньому процесі новітніх технологій розвитку особистості. Реалізувати складні завдання сучасної дошкільної освіти здатна нова генерація педагогічних кадрів, озброєна високоефективними технологіями і методиками розвитку та виховання дітей.

Не стає винятком щодо цього методика музичного виховання дітей дошкільного віку. Ця галузь дошкільної педагогіки визначає потужне теоретичне та методичне підґрунтя, закладене впродовж багатьох десятиліть. За останні роки у музичному вихованні визначилися нові теоретичні та практичні здобутки, які слід творчо опрацювати й використовувати у змісті підготовки музичного керівника, вихователя та керівника гуртка – фахівців, які безпосередньо здійснюють роботу з музичного виховання дітей дошкільного віку.

Завдання педагогів (музичного керівника, вихователя та керівника гуртка), відповідно до вимог освітнього напрямку Стандарту – «Дитина у світі мистецтва» (Наказ МОН України №33 від 12.01.2021 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти» (нова редакція) https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf) полягає у формуванні та розумінні у дітей елементарних уявлень про види мистецтва, прояву до них

особистого ставлення, висловлювання своїх вражень. Діти вже мають певні вікові навички співу, слухання музики, музично-ритмічних рухів, виявляють музикальність, уміння передавати настрій, емоції, почуття в музично-руховій і пісенній творчості. Тому вкрай важливо відповідально ставитись до підбору дитячого музичного репертуару.

На жаль у практиці закладів дошкільної освіти трапляються непоодинокі випадки безвідповідального ставлення педагогів до прослуховування музичних творів, підбору пісенного та танцювального репертуару, які позбавлені етичних та естетичних норм дитячого сприйняття музики; позбавлені краси народної і сучасної музики, ідей патріотичного і громадянського виховання та порушення дотримання вимог п. 1 ст. 7 Закону України «Про освіту» щодо здійснення освітнього процесу державною мовою та Базового компонента дошкільної освіти в частині використання дитячого репертуару у роботі з дітьми.

Організація процесу музичного виховання у закладі дошкільної освіти підпорядковується відповідним законодавчим документам, що надаються Міністерством освіти і науки України з урахуванням перспектив розвитку освіти. Так, в інструктивно-методичних рекомендаціях МОН України за № 1/9-454 від 02.09.2016 «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/52246/> зазначено мету, основні завдання, форми організації музичного виховання у сучасному ЗДО.

Отже, зміст музично-педагогічної роботи з дітьми деталізується щодо кожної вікової групи по основних видах музичної діяльності у чинних комплексних і парціальних програмах. У кожному з видів музичної діяльності (слухання музики, музичні рухи, співи, гра на дитячих музичних інструментах, хореографія, творчість – у рухах, пісенна, музикування) деталізовані завдання музичного виховання, навчання й розвитку дітей та наведено музичний репертуар (орієнтовний, для вибору, а тому більший за обсягом, ніж можна використати за навчальний рік). Музичний керівник, вихователь та керівник гуртка, орієнтуючись на програмові твори з національної та світової музичної спадщини, дбаючи про високий художній рівень і доступність репертуару,

можуть також самостійно добирати музичні твори із сучасних періодичних видань («Дошкільне виховання», «Дитячий садок. Мистецтво», «Музичний керівник», «Палітра педагога», «Джміль», «Дитячий садок» та інші періодичні видання, посібники, збірки, хрестоматії), але слід пам'ятати, що єдиною державною мовою в Україні є **українська** (п. 1 ст. 7 Закону України «Про освіту»), тому вона має бути пріоритетною при проведенні «культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів...» (Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 № 2704-VIII стаття 23, п.2.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

Свята, які проводяться в закладах дошкільної освіти, повинні духовно і культурно збагачувати маленьку особистість, сприяти її успішній соціалізації, широко відкривати їй особливості і традиції рідного та інших народів, розширювати знання дитини про саму себе і про навколишній світ. Організоване дитяче свято має забезпечити формування у дітей вміння реагувати на прояви естетичного в мистецтві та житті, розуміти засоби художньої виразності різних видів мистецтва та вміти застосовувати їх у самостійній діяльності, проявляти ініціативу, творчість, отримувати насолоду від участі у святковому заході. З метою формування готовності педагогів (музичних керівників, вихователів, керівників гуртків, інших спеціалістів) до ефективної організації дитячих свят, практичної реалізації форм та методів організації дитячого свята зокрема

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського рекомендує,

Керівникам та вихователям-методистам ЗДО

- Забезпечити відповідний контроль з підбору музичного репертуару до сценарію свята, розваги, плану гурткової роботи музичного керівника, вихователя та керівника гуртка, студії, секції;
- Роботу запрошених керівників гуртків, студії, секції узгоджувати з нормативно-правовою документацією ЗДО;

Музичним керівникам, вихователям та керівникам гуртка:

- При організації дозвілля обов'язково враховувати вікові та психологічні особливості дітей різних вікових категорій;
- Кожен сценарій свята розробляти творчою групою працівників ЗДО для конкретної групи дітей з урахуванням побажань музичного керівника, вихователів та батьків вихованців;
- Складати музичний репертуар з творів розважальних дитячих жанрів, хороводів, побутових і сюжетних танців (забавлянка, мирилка, нескінченна, триндичка, веснянка, гаївка, хороводна, метелиця, гопак, козачок, полька, гуцулка);
- При виборі музичного репертуару звертаємо вашу увагу на тих сучасних композиторів і поетів, що створюють пісні українською мовою, які відповідають сучасним програмовим і віковим вимогам.

*Моргун Ірина Вікторівна,
методист відділу дошкільної та початкової освіти
Полтавського обласного інституту післядипломної
освіти ім. М. В. Остроградського*